

ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Έννοια: είναι μια σειρά από σκόπιμες και σταθερές ενέργειες που αναπτύσσονται από κυβερνητικά σώματα και εν γένει από φορείς της εξουσίας για την αντιμετώπιση ενός προβλήματος ή ενός ζητήματος ενδιαφέροντος.

Αναφέρεται σε πολιτικές αποφάσεις και δημόσιους φορείς εξουσίας.

→ Είναι επιμέρους κλάδος ή υποδιαίρεση της πολιτικής και της διοικητικής επιστήμης, που ενδιαφέρεται για τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και σχηματισμού των επιλογών στο πολιτικό, κυβερνητικό και διοικητικό σύστημα της χώρας.

⇒ Μελετά τη διαδικασία (policy process) με την οποία τα προγράμματα σχεδιάζονται, εκτελούνται και αξιολογούνται, και δίνει έμφαση στον τρόπο με τον οποίο οι αρμόδιες υπηρεσίες λειτουργούν, επικοινωνούν, συντονίζονται και διεκπεραιώνουν το έργο τους.

⇒ Μελετά και αξιολογεί:

- α) τις συνέπειες και τις επιπτώσεις από την εφαρμογή της πολιτικής,
- β) την επιρροή της επιστημονικής και εμπειρικής γνώσης, που είναι διαθέσιμη στο Κράτος και την κοινωνία και αξιοποιείται για την αντιμετώπιση δημόσιων προβλημάτων με τα μέσα δημόσιας εξουσίας στο πλαίσιο του δημοκρατικού πολιτεύματος και της ανοικτής κοινωνίας.

Φορείς υλοποίησης της δημόσιας πολιτικής

Ανάλογα με τη φύση και την κλίμακα της εκάστοτε δημόσιας πολιτικής, το σύστημα εμπλεκόμενων μερών μπορεί να αφορά σε διάφορα επίπεδα άσκησης πολιτικής:

- εθνικό
- περιφερειακό
- τοπικό

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

Ενδέχεται η δημόσια πολιτική να απαιτεί και δια-εθνικές συνεννοήσεις, στο πλαίσιο των συνεργειών και των σημείων επαφής που αναπτύσσονται στην ΕΕ. Σημειώνεται ότι ως εμπλεκόμενα μέρη νοούνται φορείς και οργανισμοί που προέρχονται τόσο από τον δημόσιο όσο και από τον ιδιωτικό τομέα.

Η αποσαφήνιση του ακριβούς ρόλου κάθε φορέα παρουσιάζει μεγάλη σημασία για την απρόσκοπτη υλοποίηση της δημόσιας πολιτικής. Τυχόν επικαλύψεις αρμοδιοτήτων προκαλούν ανεπιθύμητα αποτελέσματα όπως διάχυση ευθυνών, αδράνεια, τριβές και ανταγωνισμοί με αποτέλεσμα την καθυστέρηση στην υλοποίηση του οδικού χάρτη ή/και χαμηλότερη αποδοτικότητα/αποτελεσματικότητα έναντι των προβλεπόμενων στόχων.

Για τον λόγο αυτό, η δημόσια πολιτική χρειάζεται να διευκρινίσει τον ρόλο του κράτους, των αποκεντρωμένων διοικήσεων, των ανεξάρτητων αρχών, της τοπικής αυτοδιοίκησης, του ιδιωτικού τομέα, των κοινωνικών εταίρων και των οργανώσεων της κοινωνίας. Συμπράξεις δημοσίου-ιδιωτικού τομέα ή και δημοσίου-δημοσίου τομέα πρέπει επίσης να περιγράφονται.

Επίπεδα πολιτικής (κατά τον Redford)

Μικροπολιτική: αφορά την χρήση επίσημης και ανεπίσημης πίεσης από ιδιώτες και ομάδες με στόχο την ευνοϊκή διαχείριση αυτών από την εκάστοτε κυβέρνηση.

Μακροπολιτική: περιλαμβάνει τις πολιτικές που υιοθετούνται από τις κυβερνήσεις και αφορούν την κοινωνία ως σύνολο (π.χ. πολιτική για την υγεία).

Πολιτική υποσυστημάτων: αφορά τις σχέσεις μεταξύ κυβερνήσεων, διοικητικών υπηρεσιών και ομάδων συμφερόντων με αντικείμενο ευρύτερο αυτού της μικροπολιτικής (π.χ. περιβάλλον).

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

Κατηγορίες δημόσιων πολιτικών

1. **Διανεμητικές:** Είναι οι πολιτικές οι οποίες περιλαμβάνουν την κατανομή υπηρεσιών και ωφελειών σε συγκεκριμένα τμήματα του πληθυσμού. Οι διανεμητικές αυξάνουν τους πόρους που έχουν στη διάθεσή τους τα άτομα ή οι ομάδες ώστε να δράσουν. Π.χ ενίσχυση αγροτικών προϊόντων, φοροαπαλλαγές.

2. **Αναδιανεμητικές:** Είναι οι πολιτικές οι οποίες περιλαμβάνουν τις σκόπιμες προσπάθειες της πολιτείας να μεταβάλει την κατανομή του εισοδήματος, της ευημερίας, της ιδιοκτησίας ή των δικαιωμάτων μεταξύ τάξεων ή ομάδων πληθυσμού.

3. **Ρυθμιστικές:** Είναι οι πολιτικές οι οποίες οριοθετούν την συμπεριφορά των ατόμων και των ομάδων με στόχο την προστασία αυτών. Π.χ. ποινική πρόληψη των εγκλημάτων κατά της ζωής και της περιουσίας, ο νόμος περί προστασίας του καταναλωτή. Ειδικότερη κατηγορία αποτελούν οι αυτορυθμιστικές πολιτικές οι οποίες μοιάζουν με τις ρυθμιστικές αλλά σε αυτήν την περίπτωση ο έλεγχος ασκείται από την ίδια τη ρυθμιζόμενη ομάδα με σκοπό την προστασία της και την προαγωγή των συμφερόντων της. Π.χ δικηγόροι, γιατροί, μηχανικοί που η άσκηση του επαγγέλματός τους εξαρτάται από την λήψη άδειας από τον οικείο σύλλογο ή επιμελητήριο.

Επιπλέον κατηγοριοποιήσεις δημοσίων πολιτικών.

1. **Υλικές** όταν προσφέρουν υλικούς πόρους και συμβολικές όταν έχουν μικρή υλική επίπτωση αλλά απηχούν τις βαθύτερες αξίες (π.χ. ειρήνη, κοινωνική δικαιοσύνη, περιβάλλον).

2. **Ουσιαστικές** όταν διανέμουν άμεσα κόστη και οφέλη στους πολίτες (π.χ. κατασκευή δρόμου) και διαδικαστικές όταν αναφέρονται στο πώς πρόκειται να γίνει κάτι ή ποιος θα αναλάβει δράση (π.χ. κανόνες λειτουργίας των ΚΕΠ).

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

Διάκριση μεταξύ «Κυβέρνησης» και «Διακυβέρνησης»

«Κυβέρνηση»: είναι η διεκπεραίωση των δημοσίων υποθέσεων μέσω της γραφειοκρατίας (κυβερνητικής και διοικητικής). Οι σύγχρονες δυτικές δημοκρατίες είχαν βασιστεί στο κλασικό γραφειοκρατικό μοντέλο, το οποίο έχει ως κεντρικό άξονα ισχυρή κεντρική διοίκηση που λειτουργεί ιεραρχικά με σαφείς κανόνες δικαίου και αυστηρούς ελεγκτικούς μηχανισμούς, όπου οι υπάλληλοι υποχρεούνται να επιτελούν το λειτούργημά τους σύμφωνα με το δημόσιο συμφέρον και ανεξάρτητα από μισθολογικά ή άλλα κίνητρα. Αυτό το μοντέλο διοίκησης παρουσίασε δυσλειτουργίες και αναντιστοιχίες με τις κοινωνικές και οικονομικές ανάγκες.

«Διακυβέρνηση»: αναφέρεται σε ένα πιο ευέλικτο και αποδοτικό διοικητικό σύστημα που ξεπερνάει τις δυσκολίες που δημιουργούνται από το σύστημα της κλασικής δημόσιας διοίκησης. Στο σύστημα αυτό δίνεται μεγαλύτερη έμφαση στις δημόσιες αγορές και στον ανταγωνισμό, στη συμμετοχική διοίκηση και στην ευελιξία. Χαρακτηριστικά: νέα πολιτική οικονομία, δίκτυα πολιτικής, νέο δημόσιο management, αποδοτικότητα, μη κυβερνητικές μορφές διακυβέρνησης.

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!